

lijkstrouw. Dit hing samen met het door Meyndert van Emden verkondigde denkbeeld, dat geloovigen moesten scheiden van een ongeloovige echtgenoot om een nieuw huwelijk te sluiten (gevende elkaar een gebroken penning). Meyndert zelf, een kreupele jonge kerel, was een lichtmis. Van David, die een onnoemelijk groot aantal geschriftjes heeft uitgegeven en ook eenige inderdaad roerend mooie liederen, ging het denkbeeld uit om met de wereld te veinzen, zich als roomsch voor te doen, maar in 't geheim bondgenoot te zijn. Hij overheerschte de beweging door zijn groot gezag, totdat Menno in 1540 door de uitgaaf van zijn hoofdwerk „Dat Fundament des Christelycken leers” en door den ban over David uit te spreken langzamerhand de leiding in handen kreeg en daardoor de doopersche beweging zuiverde van alle onreinheid. Tegelijk werd juist in 1539 een groot deel der davidjoristen uitgeroeid.

Bij die davidjoristische sekte had Anneken zich aangesloten en daarbij was zij een van de invloedrijksten, die, evenals enkele andere gefortuneerde vrouwen, David in staat stelde ruim te leven en voortdurend nieuwe boekjes te laten drukken. Zij was ook een begaafde vrouw, want van haar hand bezitten wij: 1°. haar testament aan haar zoontje, 2°. een brief aan David Jorisz., 3°. het bazuinenlied, dat hierachter is gedrukt. Lezen wij die drie documenten zonder vooringenomenheid, dan kan ons oordeel niet anders luiden: deze vrouw was een nerveuse, geëxalteerde, revolutionnaire natuur, die door de fantastische verwachting van het komend heilsrijk geheel uit haar evenwicht was geraakt en die in zulke bewonderende bewoordingen David toespreekt, dat zij duidelijk toont tot hem door méér dan geestelijke liefde te zijn aangetrokken. Ook zij is, wat men zoo vaak opmerken kan, een dier vrouwelijke karakters, die dwepende met een prediker, min of meer onbewust, in zinnelijken hartstocht ontsteken. Vandaar dat zij het in Engeland ¹⁾ niet langer uithouden kan en oversteekt met een vriendin naar Holland om den vereerden David te kunnen zien en spreken ²⁾. Op haar reis, uit IJselmonde te Rotterdam aangekomen, werd zij gegrepen, doordat de hartstochtelijke vrouw, rijdende op den wagen, bij de gedachte, hoe spoedig zij

1) Alwaar juist in Nov. en Dec. 1538 een vervolging tegen dooperschen op touw was gezet, Newman, History of Antipedobaptism, blz. 349.

2) De beide echtgenooten schijnen in Engeland te zijn gebleven.